

K5) Ο ΝΕΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΩΝ ΙΣΟΤΙΜΙΩΝ (ΜΣΙ ΙΙ)

Όπως ήδη έχει αναφερθεί, στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος λειτουργούσε ο Μηχανισμός Συναλλαγματικών Ισοτιμιών ο οποίος μετά την έναρξη της λειτουργίας του τρίτου σταδίου της ΟΝΕ έπαψε να υπάρχει. Βασιζόταν στη Συμφωνία της 13ης Μαρτίου 1979 όπως αυτή είχε τροποποιηθεί από τις πράξεις της 10ης Ιουνίου 1985 και της 10ης Νοεμβρίου 1987. Ο μηχανισμός αυτός, για ιστορικούς λόγους, αποκαλείται σήμερα ΜΣΙ-Ι. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Άμστερνταμ έλαβε οριστική απόφαση για την αντικατάσταση από 1.1.1999 του ΜΣΙ-Ι με ένα μηχανισμό που αποκαλείται Exchange Rate Mechanism II, ERM II (Μηχανισμός Συναλλαγματικών Ισοτιμιών ΙΙ, ΜΣΙ-ΙΙ). Ο τελευταίος συνδέει τα νομίσματα των κρατών μελών της ΕΕ που δεν μετέχουν στη ζώνη του ευρώ με το ευρώ.

◆ Οι λειτουργικές διαδικασίες του καθορίστηκαν μετά από συμφωνία μεταξύ της ΕΚΤ και των ΕθνΚΤ των εκτός ζώνης κρατών μελών, την οποία υπέγραψαν την 1.9.1998 ο Πρόεδρος της ΕΚΤ Βιμ Ντέεζενμπερχ και οι διοικητές των 4 ΕθνΚΤ Λουκάς Παπαδήμος, Έντουαρντ Τζώρτζ, Ούρμπαν Μπέκστρεμ και η κυρία Μπόντιλ Νίμπρε Αντερσεν. Ένας από τους κύριους στόχους του ΜΣΙ ΙΙ είναι η διατηρήσιμη σύγκλιση των οικονομικών επιδόσεων και πολιτικών στα εκτός ζώνης του ευρώ κράτη μέλη της ΕΕ, ιδίως στον τομέα της σταθερότητας των τιμών. Η σύγκλιση αυτή θεωρείται προαπαιτούμενο για τη διαρκή σταθερότητα των συναλλαγματικών ισοτιμιών. Ο νέος μηχανισμός στηρίζεται στις κεντρικές ισοτιμίες έναντι του ευρώ με κανονική ζώνη διακύμανσης γύρω από αυτές $\pm 15\%$ ή με στενότερες ζώνες διακύμανσης ανάλογα με την πρόοδο προς τη σύγκλιση που έχουν επιτύχει τα αντίστοιχα κράτη μέλη. Οι παρεμβάσεις στην αγορά συναλλάγματος καθώς και η χρηματοδότηση στα περιθώρια διακύμανσης είναι, κατ' αρχήν, αυτόματες και απεριόριστες ενώ προβλέπεται δυνατότητα πολύ βραχυπρόθεσμης χρηματοδότησης. Η αυτόματη όμως παρέμβαση μπορεί να ανασταλεί εάν αυτή κριθεί ότι έρχεται σε αντίθεση με τον πρωταρχικό σκοπό του ΕΣΚΤ που είναι η σταθερότητα των τιμών. Ο ΜΣΙ ΙΙ δεν περιλαμβάνει, όπως ο ΜΣΙ Ι, το μηχανισμό της Πολύ Βραχυπρόθεσμης Νομισματικής Στήριξης ούτε τις πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων (δημιουργία επίσημων ECU έναντι διαθεσίμων σε δολάρια ΗΠΑ και σε χρυσό). Ήδη οι δύο τελευταίοι μηχανισμοί είχαν καταργηθεί μέχρι την τελευταία ημέρα του Δεύτερου Σταδίου (31-12-1998).

◆ Ο νέος ΜΣΙ έχει προαιρετικό χαρακτήρα. Η συμμετοχή όμως σε αυτόν για δύο χρόνια και η τήρηση των περιθωρίων διακύμανσης δεν παύει να αποτελεί κριτήριο σύγκλισης για τη συμμετοχή στη ζώνη του ευρώ.

◆ Στο ΜΣΙ - 2 αρνήθηκαν να μετάσχουν το Ηνωμένο Βασίλειο και η Σουηδία. Προσχώρησαν από 1.1.1999 **α)** η **Δανία** με κεντρική ισοτιμία 1 ευρώ = 7,46038 Κορώνες Δανίας, με όριο διακύμανσης από την κεντρική ισοτιμία $\pm 2,25\%$, ανώτατο όριο υποχρεωτικής παρέμβασης τις 7,62824 κορώνες και κατώτατο τις 7,29252 κορώνες και **β)** η Ελλάδα με κεντρική ισοτιμία 1 ευρώ = 353,109 Δραχμές και με όριο διακύμανσης $\pm 15\%$, ανώτατο όριο υποχρεωτικής παρέμβασης τις 406,075 Δραχμές και κατώτατο τις 300,143 δραχμές. Από την 17.1.2000 ορίσθηκε νέα κεντρική ισοτιμία και ένα ευρώ ήταν ίσο με 340,75 Δραχμές. Τα υποχρεωτικά όρια παρέμβασης ήσαν 391,863 και 289,628 Δραχμές. Η νέα κεντρική ισοτιμία αποτέλεσε από 1.1.2001 (ημέρα εισόδου της Ελλάδας στη ζώνη του ευρώ) τον αμετάκλητο συντελεστή μετατροπής έναντι του ευρώ. Από την ημερομηνία αυτή η Ελλάδα έπαψε να μετέχει στο ΜΣΙ No 2.

◆ Την 27.6.2004 το Συμβούλιο των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών της ζώνης του ευρώ (Eurogroup), ο Πρόεδρος της ΕΚΤ και οι Υπουργοί και οι Διοικητές των κεντρικών τραπεζών των κρατών μελών το νόμισμα των οποίων μετέχει στο ΜΣΙ αποφάσισαν όπως η Εσθονία, η Λιθουανία και η Σλοβενία ενταχθούν στο ΜΣΙ No 2 ενώ για τις υπόλοιπες χώρες της διεύρυνσης που επιθυμούν να ενταχθούν θα αποφάσιζε αργότερα. Και τα τρία κράτη μέλη εντάχθηκαν με όριο διακύμανσης $\pm 15\%$ από την ορισθείσα κεντρική ισοτιμία τους έναντι του ευρώ ενώ την 28.6.2004 ανακοινώθηκαν από την ΕΚΤ το ανώτερο και το κατώτερο όριο των υποχρεωτικών παρεμβάσεων. Πιο αναλυτικά:

α) η **Εσθονία**, εντάχθηκε με κεντρική ισοτιμία 1 ευρώ = 15,6466 Κορώνες Εσθονίας, ανώτατο όριο υποχρεωτικής παρέμβασης τις 17,9936 κορώνες και κατώτατο τις 13,2996 Κορώνες
β) η **Λιθουανία** εντάχθηκε με κεντρική ισοτιμία 1 ευρώ = 3,45280 Λίτας Λιθουανίας, ανώτατο όριο υποχρεωτικής παρέμβασης τις 3,97072 Λίτας και κατώτατο τις 2,93488 Λίτας

γ) η Σλοβενία εντάχθηκε με κεντρική ισοτιμία 1 ευρώ = 239,640 Τόλαρ Σλοβενίας, ανώτατο όριο υποχρεωτικής παρέμβασης τα 275,586 Τόλαρ και κατώτατο τα 203,694 Τόλαρ.

◆ Την 29.4.2005 το Συμβούλιο των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών της ζώνης του ευρώ (Eurogroup), ο Πρόεδρος της ΕΚΤ και οι Υπουργοί και οι Διοικητές των κεντρικών τραπεζών των κρατών μελών το νόμισμα των οποίων μετέχει στο ΜΣΙ αποφάσισαν όπως η Κύπρος, η Λετονία και η Μάλτα ενταχθούν στο ΜΣΙ Νο 2 με όριο διακύμανσης $\pm 15\%$ από την ορισθείσα κεντρική ισοτιμία τους έναντι του ευρώ ενώ την 2.5.2005 η ΕΚΤ ανακοίνωσε το ανώτερο και το κατώτερο όριο των υποχρεωτικών παρεμβάσεων. Πιο αναλυτικά:

α) η Κύπρος, εντάχθηκε με κεντρική ισοτιμία 1 ευρώ = 0,585274 Λίρες Κύπρου, ανώτατο όριο υποχρεωτικής παρέμβασης τις 0,673065 Λίρες και κατώτατο τις 0,497483 Λίρες

β) η Λετονία εντάχθηκε με κεντρική ισοτιμία 1 ευρώ = 0,702804 Λατ Λετονίας, ανώτατο όριο υποχρεωτικής παρέμβασης το 0,808225 Λατ και κατώτατο το 0,597383 Λατ

γ) η Μάλτα εντάχθηκε με κεντρική ισοτιμία 1 ευρώ = 0,429300 Λίρες Μάλτας, ανώτατο όριο υποχρεωτικής παρέμβασης το 0,493695 Λίρες και κατώτατο το 0,364905 Λίρες.

◆ Την 25.11.2005 το Συμβούλιο των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών της ζώνης του ευρώ (Eurogroup), ο Πρόεδρος της ΕΚΤ και οι Υπουργοί και οι Διοικητές των κεντρικών τραπεζών των κρατών μελών το νόμισμα των οποίων μετέχει στο ΜΣΙ αποφάσισαν όπως η **Σλοβακία** ενταχθεί στο ΜΣΙ Νο 2 με με όριο διακύμανσης $\pm 15\%$ από την ορισθείσα κεντρική ισοτιμία τους έναντι του ευρώ ενώ την 28.11.2005 η ΕΚΤ ανακοίνωσε το ανώτερο και το κατώτερο όριο των υποχρεωτικών παρεμβάσεων. Πιο αναλυτικά: κεντρική ισοτιμία 1 ευρώ = 38.4550 Κορώνες Σλοβακίας, ανώτατο όριο υποχρεωτικής παρέμβασης 44,2233 Κορώνες και κατώτατο 32,6868 Κορώνες. Την **16.3.2007** καθορίστηκε από την Ε.Ε, σύμφωνα με την παραπάνω διαδικασία **νέα κεντρική ισοτιμία** της Κορώνας Σλοβακίας ενώ την 19.3.2007 η ΕΚΤ ανακοίνωσε το ανώτερο και το κατώτερο όριο των υποχρεωτικών παρεμβάσεων. Πιο αναλυτικά: κεντρική ισοτιμία 1 ευρώ = 35,4424 Κορώνες Σλοβακίας, ανώτατο όριο υποχρεωτικής παρέμβασης 40,7588 Κορώνες και κατώτατο 30,1260 Κορώνες.